

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főelőszerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 187. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	12 Ft.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
Egyes szám ára 4 kr.	

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Péntek, augusztus 14.

Más tér, más mód.

Nagybecskerek, augusztus 14.

† A kinek keze ügyébe esik néha-néha egy néppárti izü lap — országos vagy vidéki, az egyre megy — elborzad azon a gyűlölködő, meggyalázó, vádaskodó, szenvedélyesen izgalmas, türelmetlen, sőt durva hangon, melyen ír, s a melyet következetesen használ.

Hogy a kormányt tajtékzó dühvel támadja ellentmondván minden igazságnak, az, bár sokban érthetetlen, mégis menthető, mert végre is a politika fegyverei nem mindig válogatósak.

Hogy a szabadelvűség híveiben csupa ördögöket lát, s a liberalizmusnak vadul neki megy, mint a bika a veres posztónak, még az ellen sem lehet kifogásunk, mert hát, ha tulás is a heveskedés, mégis csak elvi küzdelemre vall, a küzdelem lázában pedig nehéz a bölcsesség próbakövét mindenkor szem előtt tartani.

Hogy őrzöngveszítkeződik, midőnmaga előtt egy zsidót lát, hogy annak árnyékát is maga előtt, vagy háta mögött képzelet elsurran, az is megbocsátható, mert hisz egész léte a szükmarku felekezetséghez van kötve s az antiszemitizmus, legyen az nyílt vagy titkos, még mindig a legkelendőbb portéka a néppárt minden törekvései között.

Hogy gonyolja, ostromolja, gyalázza a hatóságokat s a törvényt végrehajtókat, ez ugyan vétkes dolog, de mint saját bűnös cselekményeinek elpalástolására szolgáló eszköz, mely minden gonosztevőnek közös tulajdona, csodálkozást senkiben sem támaszt.

De, hogy vallásbeli híveinek nagy részét, a nagy többséget, azért mert politikai törekvéseiket nem helyesli, nem támogatja, s a néppárton kívül áll: pogányokaak, istentagadóknak, árulóknak hirdeti, s politikai kétes sikereik kedvéért egyházi és vallásbeli érdekeiktől elidegeníti, az merőben érthetetlen, s a legveszedelmesebb játék.

Bámulatos az a romboló hatás, a melyet a néppárt vezérfőfainak türelmetlensége vitt véghez a hitélet egységén, tisztaságán s összetartozandósági érzetén. A politikai élet porondján izgágásokodók, tudva azt, hogy csakis vallásbeli eszközök alkalmazásával hathatnak közre pártjuk javára, ádáz kézzel szórják a hívek között a maszlagot és a konkolyt, de nem gondolnak arra, hogy ha egy párthívet nyerne, az ellenséget szerezne a gondozásuk alatt álló hívek között, nem jut eszükbe, hogy minden politikai czélzatnál többet ér a hívek vallásbeli szeretete és egyházi hűség, nem látják be az intelligens elem elhidelésének vészes következményeit, s azoknak a társadalmi bajoknak nagy kárait, melyek az ilyen erőszakoskodó magatartásnak nyomában járnak.

Már ma, midőn szilaj kortesutjaik ellensúlyozása még meg sem indított, midőn a kortesek visszontköveteléseiket ki sem jelölték, midőn a velök szemben álló pártok akciójukat meg sem kezdték, észlelhető az a kedvtelenség, visszatetszés és megbotránkozás, melyet izgatóik okoztak, de mi lesz, ha a többi párt és a szabadelvű gondolkodók az egész vonalon felveszik a harcot, ha védik pozíciójukat vagy támadni fogják a néppártiak ósdi, gyenge várát, ha megtorlásul, szakítva az eddigi engedékenységgel és mérséklettel, a haladás követelményeinek útjain lépnek, egyszerűen pedig a törvénynek és államtekintélynek szigorral, erélylyel, kiméletlenül érvényt akarnak szerezni?

Bizony jó lenne, ha néha, ha csak ritkán is, az említett lapok néhány nyugodt perczet szentelnének azoknak a magasabb érdekeknek, melyeket olvasóik — hivatásuk szerint képviselnek.

Hálásabb és tüdősebb ez a tér, mint a politika mezeje, s hány félreértésnek venné elejét.

A „TORONTÁL” tárczája.

A szamarasság kereskedelmi vagy iparvállalat-e?

— A „Torontál” eredeti tárczája —

I.

Mi öregek azt hisszük, hogy a régi jó időkben, már t. i. a mikor mi fiatalok voltunk, minden különb volt mint mostan, és hogy ez így volt mindig és úgy is fog maradni, az is bizonyítja, hogy manapság, mikor a szűkségesnél majdnem több a „laudator temporis acti” mint valaha volt, ezeknek legtulnyomóbb része fiatal ember.

Azt hisszük mi öregek, hogy a mi legénykorunkban, többet és jobban szerettek mint most, hogy a főerényeket egyáltalában lelkesebben és tisztábban gyakoroltuk mint manapság és hogy eme felfogásunk a nők között is így van elterjedve bizonyítja az is, hogy egykor, állítólag Debreczenben, egy tisztes női társaságban a délutáni kávénál egy 30 és 60 év közötti korát élő delnő így sóhajtott föl elég hangosan „hja mikor mi fiatalok voltunk akkor még szebb és jobb idők voltak, — akkor az emberek még firteltek.”

Igy vagyunk mi öregek avval is, hogy azt gondoljuk, hogy a régi jó időkben még voltak tipikus alakok és hogy azok már manapság már egészen kiveztek. Hát kérem ebben, vonatkoztatva a sajátos alakok külsejére van is némi igazság. Ha én a régi jó időről beszélek, akkor csak is az 1840-től kezdődő éveket érthetem és jól emlékszem, hogy minden uri állású embernek volt egy téli kabátja, melyet kora tavasz és kora őszkor, ha melegebbre fordult az idő csak

ugy vállára vett; ezenfelül volt egy nyári kabátja a legforróbb évszakra; az akkor divott czilinderkalapok pedig gazdájukat mindig tulélték; a viseletnek ilyen változatosság nélkül való folytonossága mellett a jellegzetes alakok külső megjelenésükben is mindenki által ősmertek voltak. Volt akkoriban a férfiaknak még Krispin nevű felöltőjük, de ilyenek már csak a legelegánsabb dandik rendelkeztek éppen úgy mint csakis legelegánsabb hölgyeknek volt finom „Damentuch”-ból készült „Wickler”-jük.

Ma már ez másképp van; minden féligmeddig gavieller embernek van legalább is egy hosszú és egy rövid télikabátja, egy téli meg egy nyári Loden-Havelonkja, egy őszi felöltője, egy gummi esőköpenyze, a sok mindenféle szakko, szakett, szvoking, frakk és zubbonyokról nem is beszélve, persze hajdanta nem is volt annyi fizetetlen szabó-kontó, meg hitelezni kész konfekciós, meg vigéczeltetű firma, — mert volt p. o. Becskereken 1-2 olyan hírneves u. n. Kundenschneider, kinek ügyességét emlegették Szeged, Perjámos és Nagyszentmiklóstól le egész Titelig és Törökbecsétől egész Bánlakig, tehát a vármegye hossza és széltében és a kinek ezen szabók varrtak ruhát, abból egyszerűen feltétlenül bevaló embert is csináltak, és a kinek ezek mondták meg a véleményüket, ha egy általuk helyesnek el nem ismert ruhászervezeti hiba felvetését czáfolgatták, az aztán meg is volt mondva; erre pedig szükség is volt, mert ebben az időben, mikor az egész vármegyében talán 4-5 postahivatal volt, a gorombasággal is ők szolgálták ki az uri közönséget; és ez így volt valószínűleg az ország fővárosában is, a hol a még akkor meg sem álmodott fővárosi államrendőrség által most kiszolgáltattott gorombaságok helyett is volt talán valami kisegítő.

De méltán azt kérdezheti a maga jószágos

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 17. Közig. bizottság ülése.

Aug. 17. Alapkövetél a zsidótemplomban.

Augusztus 31. Rendkívüli városi közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Lapunk legközelebbi száma a közbeső ünnepek miatt hétfőn délután öt órakor jelenik meg.

— Uj anyakönyvvezetők. A m. kir. belügyminiszter Torontái vármegyében a szent huberti anyakönyvi kerületbe Weisz Pál községi irnokot, a német czernyaiba Kalmusz Pál h. községi segédjegyzőt, a basahidiba Nedelkovics Milos és Krsztics Szvetozár segédjegyzőket, a csösztelekibe Adám Antal községi irnokot és a nagy jécsaiba Schuid Péter jegyzőségét vezető anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és vármegyénit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ferch Odont a nagybecskereki, Téthty (Steiner) Józsefet a szerb nagy-szentmiklósi polgári fiúiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanárrá nevezte ki.

— A vaskapu megnyitására nagyban folynak az előkészületek. Orsován és Herkulesfürdőn hangyaszorgalommal működnek az ünnepély előkészítésére és az előkelő vendégek méltó fogadtatására. A rend fönntartása érdekében ugy az államrendőrség, mint Krassó Szörény vármegye a legszelesebb intézkedést teszik. Augusztus 22-én Selley Sándor miniszteri tanácsos, az államrendőrség főnöke, Jakabffy Imre főispán és Litsék Béla alispán lerándulnak Orsovára és Herkulesfürdőre, hogy a részletes intézkedéseket személyesen megtegyék. Az ünnepély eme két központjában már most megkezdtek a díszítési munkálatokat.

— Halálozások. Melczter Ede nagy-kikindai városi számtiszt sulyos betegség után elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett. — Grifaton Jakab nagy-kikindai születésű római katolikus segédlelkész Steierlakon, ahol gyógyulást keresett, hosszu betegség után meghalt. Hült tetemeit tegnap helyezték Nagy-Kikindán nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében az örök nyugalom helyére.

türelmében eddig is megviselt olvasó, hogy az eddig lemorosoltaknak mi közük van a szamarassághoz, hát kérem aláasan, egy kis ismertető kitéréssel azt is mindjárt megmondom.

A nem nagyon régi időben is volt városunkban több olyan külsőleg is igen tipikus alak, kik közül néhány még azáltal is kivált, hogy több nyelven tudott beszélni, de mindegyiken a lehető legrosszabbul és kiválóan rosszul saját anyanyelvén. Így volt itt többek között egy Erdélyből ideszármazott, születésére nézve magyar uri csizmadia, tehát suszter mester. Ez megrendelőinek a számlákat, akkor még kontókat (melyeket akkor még az emberek a maguk romlatlan egyszerűségében gyakrabban ki is fizettek mint most) német nyelven szokta volt kiállítani; ez iránt egyszer megkérdeztem, mert akkor még a sokkal nevezetesebb emberek meginterjúholásához sem értettek, azt felelte: „Mert kérem aláasan a suszterség nem mesterség, hanem művészet”. — No, hát kérem aláasan, mindenki, a ki becskereki vagy csak néhány hónapja van is itt, tudni fogja, hogy mi a „szamarasság”, ez pedig nem olyan egyszerű foglalkozás, hanem mesterség, mely egyes családok által nemcsak vagyoni, hanem tehetségbeli átörökléssel úgy üzetik, mint a hogy például a Bach és Mozart család nemzedékeken keresztül jeles zenészeket, ugy ezen családok is, kik majdnem egészen magyarrá lett tótok, több generációkon át jeles szamarasokat szolgáltattak. Ezeknek egyéni jelességére különben még visszatérek.

II.

Nem kell az ókor vagy középkorig visszamenni, ha azt akarjuk megtudni, hogy Nagy-Becskerek város szamarai, mint vízvezetéki intézmény, mikor fedeződtek fel. — Istenben boldogult anyámtól tudom, hogy 1820-30 körül

— **Boldogasszony napja.** A róm. kath. egyház holnap ünnepli egyikét legszebb ünnepeit, Mária menyemenetelének ünnepét: Nagy Boldogasszony napját. A helybeli plébánia templomban ez alkalomból az isteni tiszteleteket a szokott sorrendben tartják meg.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Született. Nityatin Milan gk. földmives leánya. — Réber Ágoston rk. kőműves leánya. — Turinszki György gk. földmives leánya. — Albu György gk. napszámos leánya. — Payka Vilmos rk. pénzügyi számtiszt leánya. — Becsei Antal rk. napszámos fia. — Gatyás Péter rk. napszámos leánya. — Gulyás Mihály rk. kocsi-tisztító fia. — Tabacs Mihály gk. földműves fia. — Ruzsits Döme gk. földműves fia. — Radu Jakab rk. cigány leánya. — Standhaft Rezső rk. üveges leánya. — Schnitzer János rk. kovács fia.

Meghalt: Krieger István rk. 11 napos korában, béthuruban. — Özv. Fácsló Józsefné rk. 77 é. k. agykórban. — Becsei István rk. 5 napos, életgyenge. — Dr. Lévy Bernát izr. hírlapíró 65. é. k., tüdőviznyőben. — Reitter István rk. napszámos 19 é. k., vizbefult. — Sipos Péter rk. 16 napos, görcsökben. — Lipták Róza rk. 29 é. k., béthurut. — Hoffmann István rk. 4 hónapos, béthurut. — Özv. Smederevácz Zsigmondné gk. 73 é. k., agykórban. — Popovics Sándor gk. városi rendőrőrmester 60 é. k., tüdővészen. — Fábán Mária rk. 22 é. k., agybántalmak köv. — Standhaft Éva rk. 1 napos, koraszülés köv. — Paulich György rk. 18 napos, béthuruban.

— **Vásár.** A nagybecskereki augusztusi vásár, mely tegnap kezdődött, elég sikerültnek mondható. A marhafelhajtás akkora volt, a milyenre ősrégi idők óta senki sem emlékezik, sajnos a kereslet nem felelt meg a felhajtásnak. Kielégítő a juh-, ugyszintén a lóvásár is, mely utóbbi ma délelőtt vette kezdetét kedvező körülmények között. Sertést egyuttal nem hajtottak fel a sertésvész miatt.

— **Nagybecskerek egészsége.** Nagybecskerek közegészségügyi viszonyai július hónapban igen kedvezőnek mondhatók. A születések a halálozásokat 37-tel multák felül. Hevenyferőző betegség esete 6 fordult elő, ezek közül 1 halállal végződött. Trachomára 379 egyén vizsgáltatott meg, közülök 11 trachomás és 6 gyanus találatot és gyógykezelésbe vétetett. Közfogyasztásra szánt élelmi szerek különféle elárusító helyükön 9 izben megvizsgáltattak. Városunk lakosságának száma 22.575, élve született 88, meghalt 51, hét éven alul 18, hét éven felül 33 a következő halálokokkal: veleszületett gyengeség 6, görcsök 3, béthurut 7, roncsoló toroklob, beleértve torokgyíkot 1, tüdőgyulladás 1, tüdőgümőkör 8, vizibetegség 2, elmebajok 1, agykóri végkimerülés 9, egyéb természetes halálokok 11. Természetes halálokok összege 49. Öngyilkosság útján 1, külerőszak okozta halállal 1.

egy élelmes izraelita alapította meg, illetve találta fel azt, hogy az akkori viszonyok között a város minden utcájába és minden időben, csakis a botlásnak kevésbé hódoló számára hátán lehet vizet elszállítani. — Kövezet azon időben itt sehol sem volt, mert hiszen a kövezés városunkban is csak akkor indulhatott meg, mikor már a folyamhajózás Begánkon is megindult és így köveket lehetett idehozni. Hogy a kövek honnan lettek idehozva nem tudom, de annyit tudok, hogy a kövezés mestersége akkor még külön nemzeti, keletről ide származott ipar volt, mert nemcsak gyermek, hanem még serdülő legénykoromban is, csak Szerványok köveztek nálunk, a kik közé, ha itt-ott bevetődött is egy Svába, mert a régi jó időben, minden nem igaz benszülött Szerványus, Svába volt, ennek is, hogy a csupa mesterekből (majstora) álló társaság külső hatását ne rontsa, szinte bő plundrát kellett magára ölteni.

Hogy a fölfedező vagy aktiváló izraelita kezéből ezen, kétségtelenül mint kereskedelmi vállalat megindult vízvezeték, mikor nemesült át decentralizált kisiparrá, azt a hagyomány nem őrizte meg, habár lehetséges, hogy az ezen ipart űzők családi levéltáraiból némi világosság volna hozható ezen homályosságba, — de annyi bizonyos, hogy a számarasok közt is vannak olyanok, kik 2-3 legénynyel és 21 darab számmal dolgoznak, mint például a legújabb időben a bérkocsi vállalkozók, kik 3-4 bérkocsira bírnak a városi tanácstól iparhatósági engedéllyel és az csakugyan alkalmas is arra, hogy a tekintélyt emelje, már t. i. nem a tanács, hanem a számarasok, illetve bérkocsisok tekintélyét.

Hogy milyen veszély fenyegeti most ezen számarassági intézményt, a legközelebbi folytatásban fogom elmondani.

— **Millennium Begaszentgyörgyön.** A Bega-Szent György községe által 1896. évi augusztus hó 19. és 20-án tartandó millenniumi ünnepségek sorrendje, mint levelezőnk írja, a következő: I. Aug. 19. én. 1. Este kivilágítás és fáklyásmenet zenével, rendezi az önkéntes tüzoltó testület. — 2. A fáklyásmenet befejeztével millenniumi alkalmi beszédek és hazafias énekek előadása a község háza előtt. — II. Aug. 20. án. 3. Reggel 5 órakor ébresztő mozsárdörgések közt, utcai zene és lovasbandérium. — 4. Délelőtt 8 órakor vendégek ünnepélyes fogadtatása. — 5. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes Istentisztelet a róm. kath. templomban. — 6. Mise után a millennium emlékére felépített új iskolaépület felszentelése a róm. kath. és gör. kel. lelkészek által, alkalmi beszédek és énekek előadásával. — 7. Délután 1 órakor közebéd (egy teríték 1 frt 50 kr; résztvenni szándékozók kéretnek ebbeli szándékukat legkésőbb folyó hó 17-ig Orsó Gáspár községi jegyző úrnál bejelenteni). — 8. Délután 4 órakor népiünnepély a községi parkban. — 9. Este 8 órakor táncmulatság, mely kedvező idő esetén a községi parkban tűzijátékkal tartatik meg. (Belépti-díj a táncmulatsághoz: személyenkint 30 kr.).

— **Rabló oláhok.** Lupsa Todor nagy komlósi oláh két testvérel a mikor a napokban Nagy-Szent-Miklósrá mentek a heti piacra, Vizesda és Kis-Oz között, a kukoriczák közül négy fegyveres ember megállította és pénzt követeltek tőlük. A megrémült oláhok szabadkozottak, hogy nincsen pénzüik, de az utonállók levették őket és elrabolták 3 frt 75 kr készpénzüket. A csendőség az utonállókat a vizesdai mező örök személyében kipuhította.

— **A tréfa.** Hol is történhetett volna másutt, mint Ozorán. Cseppet sem lehet rajta csodálkozni, hogy egy kis életjelt adott magáról ez a derék nép, hiszen csöndben volt egy hétig, senki sem hallott róluk semmit, legalább egy hét óta nem derült ki róluk mostanig valami újabb stikli. Moldován Vászsa gyakorolta magát a lövésben egy ócska pisztolyal és úgy találta, hogy Rosu sül melle pompás czéltábla. Az igaz, hogy a golyó mindig Rosu füle mellett sivitott el, de hát ez nem tesz semmit, csak nagyobb dolog ne terhelje soha a lelkét, a kisebbekkel nem törődik. Rosu azonban, noha ő is jókedvű fizkő szokott lenni és nem egyszer játszik a faluban csupa kedvtelésből fejbetörősdit, ez egyszer nem értette el a tréfát, és botot ragadva, a hatvágást kezdte gyakorolni Moldován fején, mert hátha beviszik őszire a huszárokhoz s akkor milyen nagyzerű lesz, hogy ő már érti ezt is. Mondom csupán azért gyakorolta magát a husáng forgatásában, hogy azonban ez Moldovának néhány bordájába és a fejébe kerül, arról ismét senki sem tehet. Ezután csupán az angolok iránt érzett szimpatiajükből boxra mentek, a mit irigykedve és vérző szívvel nézett Czárán szomszéd. Nézte, nézte, a míg ő is beléjük gabalyodott és Moldovánhoz pártolva úgy vágta fejébe a czéltábla mellü Rosut, hogy az vértől borítva rogyott össze. Neki magának pedig ha előbb a szíve, most az orra vérzett egy angolos ökölcsapástól. A csendőség az esetet feljelentette az antalfalvi járás-bírósnágnál.

— **Krokodil a Vág folyóban.** Néhány nap előtt megírták az újságokban, hogy a Vág folyóban egy krokodil tartózkodik, melyet eddig többen láttak is. A rémhir villámgyorsan terjedt el Zsolna vidékén s a városok hatóságai tényleg szigorúan tiltották a Vágban való fürdést. Liptóban és Arvában az olvasó közönség ezt a szenzációs fölfedezést közönséges „kacsá"-nak tekintette. Most pedig kiderült, hogy a rémhir nem egészen alaptalan, mert Trencsénben állítólag jelentést tettek, hogy ott egy krokodilus megugrott a kettreczből. Liptószentmiklóson és Rózsahegyen tegnap sűrű dobpergés hangoztatta, hogy a Vágban való fürdés 10 frt pénzbüntetésre alatt tilos, és sűrű őrjáratok czirkálnak a Vág partján. A veszedelmes állatot legutóbb Zsolna fölött, a Vágnak egy lassu folyású lópos fűzfabokrokkal és sással benőtt helyen látták a halászok. A nép a viláért sem közeledik a Vághoz.

— **Baleset a téglagyárban.** A kikindai téglagyárban sajnálatos baleset történt. Illicsin Mária fiatal munkásnőnek saját vigyázatlansága folytán elszakította egyik karját a gépszij. A szegény leányt ajultán szállították el a szülői házhoz.

— **Tűz.** Az emberek Nagybecskereken legújabb azt kérdezik reggelenkint egymástól, hogy hol volt a tűz az éjjel, annyira szokássá vált már, hogy naponta lángba borul valami épület, vagy egy csomó buzatermés. Ezt azonban egész bátran kérdezhetik anélkül, hogy csakugyan tudomással bírnának róla. Az éjjeli tűz, mely ragaszkodva a két hét óta felvett szokáshoz szintén nem maradhatott el, Wégling Szilárd városi hivatalnok moskónyiháját hamvasztotta el mintegy 200 frtnyi értékben.

— **Meggyilkolt kereskedő.** Temesvár közepében az országot mentén a minap egy meggyilkolt ember holttestére bukkantak. A hatósági vizsgálat során kiderült, hogy a meggyilkolt Weiss Sámuel siklósi kereskedő volt, aki a környéken néhány üzletet bonyolított le s több ezer forinttal a zsebében iparkodott Temesvárra. Utközben azonban rablók támadtak reá, akik agyonverték s a pénzt elvették. A gyanu egy cigánycsapatra hárul, mely akkoriban a vidéken kóborolt s azóta nyomtalanul eltűnt.

— **Halálra itatott gyermek.** A századvég sokféle brutálitást hozott már a világra, vadulnak az erkölcsök, rosszak az emberek, nem respektálnak sem Istent, sem embert, de akkora gonoszság, mint a milyenről nagykikindai levelezőnk értesít, még csak ritkán fordul elő. Tóth Sándor munkás ember elvitte egy lakadalomba magával 6 1/2 éves lánykáját és mivel ő szerette a pálnkát, azt hitte, hogy a gyermeknek is szeretnie kell; azért is erővel töltötte a mérgező italt a kicsikébe. A leánya nemsokára rosszul létről panaszkodott és hazakivánczozott. Tóth azonban a helyett, hogy kis gyermekét hazavitte volna, újból itatta. Midőn azonban már teljesen oda volt a kicsike és kínjaiban öszereződött, a jelenlévők unszolására hazavitte mostohája, belevetette a sába és azzal visszament a mulatók közé, mintha minden rendben volna. Reggel, mikor ittas fővel hazatértek a szülők, akkor látták, hogy a kis leánya kiszenvedett. A rendőség, mely értesülve a dologról, az orvos kíséretében azonnal megjelent a háznál, miután vétkes gondatlanságot látott az esetben fenforogni, a kis hulla eltakarítását megtiltotta és azonnal jelentést tett az ügyészségnek.

— **Lólopás.** Berke Milán tomasseváci gazda tegnap reggel azt látta, hogy nem látja semerre sem két gyönyörű lovát a pej kanczát és pej csödröt. Gyanuja kóbor cigányokra irányul, kiknek már nyomában van a csendőség.

— **A legdrágább nadrág.** Ugyancsak vígan mulattak az éjjel egyik kávéházunkban, huzta a cigány, folyt a bor, itt-ott pedig a pezsgő is. Különösen egy vidéki gazdának volt jó kedve, mert hát jól ütött be a vásár és megtelt a nagy bőrbuycyelláris.

Rác Gyula, a mi kedvelt jeles primásnak a míg huzta a szebbnél szebb nótákat, le nem vette a szemét a jókedvű vidéki nadrágjáról, a mi végre feltűnt ennek is.

— Mit nézel te Gyula annyira?

— Tetszik nekem nagyon ez a nadrág, — felelt vissza Rác, a ki később majd kiugrott a bőrből örömben, mikor a mulatók ember azt mondta neki:

— Ha tetszik, cseréljünk hát!

Gyulának sem kellett ezt többször mondani és öt perc múlva már a finom angol-szövetű nadrágban huzta a szebbnél szebb bus nótákat.

A gazdának később eszébe jutott valami és azt mondta:

— Gyula, add vissza a nadrágomat!

— Nem azért cseréltem, hogy visszaadjam!

— Gyula add vissza, ha mondom!

— Nem adom én száz forintért sem.

— Kapsz két ökröt a magad nadrágján felül.

— Nem kell nekem az sem!

Mikor látták már, hogy semmiképpen sem enged Gyula, közbevetette magát egy fiatal fiskális, a kinek a segítségével kiegyeztek úgy, hogy ha Gyula visszaadja a nadrágot, kap száz osztrák értékű pengőt.

Az alkut ilyenféleképpen meg is kötötték és most Rác Gyulának, ki nem akarta az ökröket elfogadni, mert — ugymond — nem tudja hova tenni, száz pengő üti a markát egy fölcsereált nadrágról.

— **A budapesti állami ipariskolában** (VIII. Népszínház utca 8. sz.), a rendes szaktanfolyamra való beiratkozás ebben az évben szeptember hó 20. napján, az előadások szeptember 25-én kezdődnek. Az intézetnek öt szakosztálya van, u. m. az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém-, vasipari és fémipari szakosztály. Rendes tanulóul a gymnasium, reál- vagy polgári iskola IV. osztályát sikerrel végzett tanulók jelentkezhetnek, a kik szakjokban legalább egy isk. évi nyári szünidő alatt gyakorlatilag foglalkoztak s erről hiteles bizonyítványuk van. A beiratási díj egész évre 2 frt, a tandíj félelvenként 10 forint.

ják:
éjjel
Mellé
hamar
A bar
Kolaro
Karát,
ták s
kel va

x
ismert
léla b
pemetef
A pema
doboz

M
fiatal o
János s
től, hog
között
annak
eldöngé
püfölte.

M
az eges

E
hajtottá
sával le
sark k
okvetie
látára
arra jó
ugy fej
Marscha
hogy ne
sel. Ma
fekvő
Hamara
egy jó
leshely
dozatot.

Ko
akarják
hazafel
lépésny
fejbe üt
ger elu
neveste

Az
hány vé
dást sze
agyhüde
életét.

Ez
A tanu
egyező,
a vádlo
ránézve

A
kos emb
lett bizo
kívül az
bergerre
elfutott.
szavazó
közvádló
roszláv,
sértés k
sége mia
és a 300
fegyháza
Lénárdna
költségét
frtnyi kö

— Szerb-magyar barátság. Szegedről írják: Kolarov Bogdán szőregyi szerb gazda az éjjel a sas utcza egyik korcsmájában mulatozott. Mellé szegődött Kara István magyar honfi s hamar megkötötték a szerb-magyar barátságot. A barátság azzal nyert betetőzést, hogy Kara Kolarovtól 95 frtot elloptott. Ez zajt ütött, a mire Karát, a ki többször büntetett ember, megmótózták s nála is találták a pénzt. A nemzetiségekkel való kiegyezés ismét függőben maradt.

x Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen régen ismert házi szer a pemetefü. Ezen fünek kivonatából Réthy Déla h. csabai gyógyszerész cukorkát készít, melyben a pemetefü méltán dicséret határossága kellemes ízzel párosul. A pemetecukorka minden gyógyszerertárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

Törvénytörvények.

Legényvirtus.

— augusztus 14.

Még június hóban történt, hogy egy csoport fiatal ember megverte az utcán Marschall János szolgálólegényt, mert az követelte az egyikétől, hogy fizesse meg a tartozását. A verekedők között volt Kornberger János is, a ki annak daczára, hogy most látta először az eldöngöztetésere kiszemelt legényt, különös hévvel püfölte.

Marschall feltette magában, hogy megfizet az egész komániának.

Egy héttel az eset után tényleg végre is hajtott a bosszúját. Június hó 29-én este két társával lesbe állt az Aradáci-ut és Német-utca sark környékén, mert tudta, hogy Kornbergernek okvetlen arra kell mennie. Közelgő léptek hallatára készenlétbe helyezte magát s a gyanutlan arra jövő Knapp Ferenczet egy löcsdarabbal úgy fejen vágta, hogy ez menten összerogyott. Marschallnak vele volt társai figyelmeztették ezt, hogy nem ő az igazi, hagyjon fel az ütlegeléssel. Marschall erre jobban megnézte az előtte fekvőt s meggyőződött, hogy csakugyan tévedett. Hamarosan vizet hozott, az aléltat felmosta, s egy jó darabon hazakisérte. Azután visszament leshelyére, hogy bevárja a tulajdonképeni eldöngöztetést.

Kornberger, ki tudott arról, hogy őt meg akarják verni, bizva erejében, nyugodtan haladt hazafelé. Mikor Marschall előtt elhaladt, ez pár lépésnyire utána kullogott s aztán a löcsce fejbe ütötte, sarkon fordult és elfutott. Kornberger elbukott, de vele volt unokaöccsének megnevezte bántalmazóját.

Az erős titéstől a koponya, továbbá néhány véredény megrepedt, az agy maga is zúzódást szenvedett; a beállt vérömlés következtében agyhüvely oltotta ki a 19 éves erős legény életét.

Ez ügyben tárgyalat tegnap a törvénytörvények. A tanúk Britzich József kivételével nagyon egyező, igaz vallomást tettek, a mely azonban a vádolt vallomásával sokban ellentétben áll s ránézve terhelő volt.

A tárgyalás folyamán kitűnt, hogy szándékos emberölés ténye nem forog fenn, a mi mellett bizonyít Marschall határozott nyilatkozatán kívül az a körülmény, hogy csak egyet ütött Kornbergerre, azt sem nézve, hogy hová, azután pedig elfutott. A törvénytörvények (Elnök dr. Duka László, szavazóbírák: Kövér Lajos és Kondor László, közvádló Milassin Kálmán, jegyző Patocska János, védő dr. Eibeschtz Miksa) súlyos testi sértés következtében elkövetett emberölés vétségé miatt a btk. 301. szakasza szerint minősülő és a 306. §-ban megállapított vétség miatt 4 évi fegyházra ítélte, egyúttal köteles Kornberger Lénárdnak, a megölt legény apjának 24 frtnyi költségét és a bírói eljárás alatt felmerült 20 frtnyi költséget megtéríteni.

Legújabb hírek.

Gajári Ödön államtitkár.

Budapest, augusztus 13. A Pol. Ert. jelenti: A földmivelési miniszteriumban az a hír terjedt el, hogy Gajári Ödön orsz. képviselő és a Nemzet felelős szerkesztője földmivelésügyi államtitkár lesz. Gajári Ödön jelenlegi kerületében a jövő választások alkalmával Beksics Gusztáv fog fel lépni, minthogy a miniszteriumban elfoglalt állásától visszalép és megint képviselő akar lenni. Hosszu időn keresztül a Gajári jelenlegi kerülete volt az övé. Egykori választói Beksicsnek értesítvén volt képviselőjük szándékáról, már föl is ajánlották neki a mandátumot.

Az interparlamentáris konferencia.

London, aug. 13. Az angol képviselőház ülésében Stanhope azt kérdezte, vajjon a kormány, tekintettel a nemzetközi választott bíróság kérdése iránti érdeklődésre és tekintettel ama körülményre, hogy a magyar parlament meghívására az interparlamentáris konferencia Budapesten ismét összeül, hajlandó-e jelét adni annak az érdeklődésnek, melyet e kérdés jelenlegi állása iránt tanúsít. — Curzon államtitkár azt válaszolta, hogy nem felelne meg a hagyományos szokásnak, ha a kormány a budapesti interparlamentáris konferenciához valamely közlést intézne.

Az éjszaki sarkutazó.

Krisztinánia, aug. 13. Nanzen ma délután érkezett Vardóbe, nyomban megérkezése után a következő táviratot küldte feleségének Krisztinániába: Expedicióm várakozáson fölül szerencsésen sikerült.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál” eredeti távirata. Feladatott 2 óra 40 perczkor.) A minisztertanács, mely ma délelőtti gyűlt egybe, eddig nagyrészen letárgyalta a pénzügyminiszter által bemutatott költség-előirányzatot. A minisztertanács még mindig tart.

Miniszterválság Németországban.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál” er. táv.) Berlinből telegrafálják: A belső válság még nem ért véget. A császár még nem intézte el Bronsart von Schöllendorfnak lemondási kérésnyét. A Nat. Ztg. azt írja, hogy a wilhelmshöhei értekezleteken nem bírták a helyzetet annyira tisztázni, hogy a kormányban már legközelebb változások ne válnának szükségessé. A csári pár látogatása után több miniszter be fogja adni lemondását.

Szökevény görög tisztek.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből telegrafálják, hogy egy hajó utólérte Cerigo szigetnél a menekülő görög tiszteket, kik fegyverestül elhagyták a napokban az ottani helyőrségi laktanyát és Kréta felé indultak. A tisztek határozottan tiltakoztak az ellen, hogy akarattuk ellenére visszavittessenek és fenyegetőztek, hogy erőszakoskodás esetén fegyverrel fognak védekezni. Jelenleg már utban vannak Kréta felé.

A francziák Madagaszkarban.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Laroche Madagaszkár fő kormányzója azt jelentette Párisban, hogy katonai tekintetben az ottani állapotok lényegesen megjavultak és hogy július második felében semmiféle esemény sem fordult elő.

A helyzet Keleten.

Budapest, aug. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből telegrafálják, hogy Keleten még mindig aggasztó állapotok uralkodnak. Herakleia kerületben a muzulmánok elhajtják a marhákat, lerombolják a házakat, sőt legújabb a telegraf-

drótokat pusztítják el. A keresztények most sincsenek még biztonságban. Athénben attól tartanak, hogy a kormány elhatározta, miképen a portának Kréta körüli fáradozásait többé nem támogatja, mert a lakosság kedélye az utóbbi napok eseményei miatt amugy is fel van izgatva.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Hirdetések.

925. sz. B. v. k. 1896.

Arveresi hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes módosi kir. jbiróságának 1894. évi 4259. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbiróságnak 1894. évi 5211. szám alatt kelt végzése folytán báró Nikolics Feodor rudnai lakos végrehajtató részére, Muczok Gyorgye nagytoráki lakosnál 155 frt 50 kr és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1894. évi május hó 9-én lefoglalt 426 frtra becsült 68 drb juh, 2 szamar és 1 drb csődörből álló ingóknak alperes lakásán N.-Torákon bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1896. évi augusztus hó 29-ik napjának délelőtti 9 órára tüzetet ki.

Egyúttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási egyzkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t. cz. 111. § ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsek be, annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőlegére fognak utasítani.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi augusztus hó 4-én.

Kiss István,

kir. bir. végrehajtó.

756—1.1

1348. szám. 1896.

744—3.2

Árlejtési hirdetmény.

Farkasd község képviselőtestülete a törvényhatóságilag jóváhagyott 24. kgy. 791/895. számú határozatával egy 4 tanterem és 2 tanítói lakból álló új iskolának a felépítését határozta el. Ezen építkezéssel kapcsolatos földkiemelési, kömüves, ács, asztalos, lakatosi, mázoló, üveges, cserepes, bádogos, vas és iskolai felszerelési munkálatokra 11.569 frt 33 kr. van előirányozva.

A fentemlített összes munkálatok foganatosításának biztosítása céljából a folyó 1896. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájára Farkasd község hivatali helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap reggeli 9 órájáig a községi előljáróhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a községi előljárósnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Farkasdon, 1896. évi augusztus hó 7-én.

Az előljáróság.

Külsőlegesen polokát, borsák, konyhaféreg.

minden háztartáson levő elődei stb. ellen.

Zacherlin

bámulatosan hat! Gyorsan és biztosan öl

mindennemű kártékony férget és ezért millió ember dicséri és keresi. — Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

Elárúsító helyek:

Nagybecskerek: Armbruster József,	Nagybecskerek: Prandell Rezső,	Nagybecskerek: Turinszky Tivadar,	Melenzén: W. Myni Ap.
„ Csada Károly,	„ Rósa Béla,	„ Udiczky Dániel,	Perlaszon: Fischer Jakab és fia,
„ Deixner Lipót,	„ Rósa Ignác,	„ Weiterschan Jakab,	Jankovic Lázár M.
„ Eibenschütz Gerő,	„ Schlesinger Gerson,	„ Zimmer Antal,	Nonnemacher Endre,
„ Grün Simon ifj.	„ Schlesinger Sándor,	Bega-Szt-Györgyön: Strasser Gyula,	Török-Becsén: M. Iovencic István,
„ Haidegger Ödön,	„ Schneller Gyula,	„ Strasser Imre,	„ Popovits Pájo,
„ Haiduska Jenő,	„ Schneller Oszkár,	„ Meschim Imre,	„ Schlesinger Izidor,
„ Konkoly L.,	„ Schnitzler Lipót,	Istvánföldön: Deutsch testvérek,	Ujváron: Zuleger József,
„ Kovács Sándor	„ Skripal József ifj.,	Módoson: Lustein Jakab,	Zichyfalván: Klein Jakab és Spitzer.
„ Nack Gyula,	„ Strauss Pál,	„ Nagy Béla,	Török-Becsén: E. Brummer 297-66

5992. szám. kig. 896.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye antalfalvai járáshoz tartozó Czrepaja községi orvosi állás lemondás folytán megüresedett, arra ezen pályázatot hirdetek.

Ezen állással évi 800 frt készpénzfizetés, 100 frt lakbér, 3-ól kemény tűzifa, kézi gyógytár tarthatás, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj van egybekötve. — Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1876. év XIV. t. cz. 14. §-ban, illetve az 1883. évi I. t. cz. 9. §-ban körtírt képeztetésüket, eddigi alkalmazásukat és magánéletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 28-ik napjának d. u. 5 óráig benyújtsák.

A választást folyó évi augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor Czrepaja község-házánál fogom megtartani.

Kelt Antalfalván, 1896. évi augusztus hó 1-én.

739-33

Szávics Gerő,
főszolgabíró.

8541 szám, kig. 1896.

753-1-1

Hirdetmény.

Nagy-Becskerek r. t. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó a német negyedben fekvő 1 hold 343 □-ól pótkertnek, valamint a Muzslyán levő 6 1/2 holdnyi szántóföldnek f. évi november 1-től 3 évre leendő bérbeadása czéljából f. évi augusztus hó 27-én d. e. 9 órakor a II. tanácsnoki irodában nyilvános árverés fog tar-

tatni, melyre bérelni szándékozók a 28 frt illetve 150 frt kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

N.-Becskerekén 1895. évi augusztus hó 6-án.

Dr. Perisits Zoltán,
vár. főjegyző
polgármester h.

1643. kig. 1896.

751-3-1

Hirdetmény.

Alólirott előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy Csenta község mintegy 900 holdas határára kiterjedő vadászati jog

folyó 1896. évi augusztus hó 23-án d. e. 9 órakor a község-házán a legtöbbet ígérőknek 1896. évi szeptember 1-től 1902. évi december 31-éig terjedő 6 egymásután következő évre nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 31 frt.

Ha a kikiáltási ár erejéig ajánlat nem tétetnék, az árverés 1896. évi augusztus hó 30-ig elhalasztatik, a mely napon a jog a kikiáltási áron alul is bérbe fog adatni.

Csentán, 1896. évi augusztus 11-én.

Községi előjáróság.

Leány-nevelő- és tanintézet

VERSECZEN,

mely 35 év óta áll fenn.

nyilvánossági joggal van felruházva,

bernlakással összekötve, négy elemi- és négy polgári-orvostylylyal bir, a városháztéren, a Zeffmann-féle ház első és második emeletén van elhelyezve. Bejelentések az 1896/97-ik tanévre a szünidő bármely napján személyesen is eszközölhetők. — A tanév kezdete szeptember hó 1-én. Bővebb felvilágosítást készséggel ad

Mayering Emma,
igazgató-tulajdonosnő.

733-53